

Script of Three promises שלוש הבטחות

HEBREW	ENGLISH	SERBIAN	SLOVENIAN
במהלך מלחמת העולם השנייה, משרד החוץ הגרמני נקט באמצעי זהירות מיוחדים שלא להשתמש במילים אשר יקשרו בין המשרד שלהם לרצח העם היהודי.	During the Second World War, the German Foreign Office took special precautions not to use words that would connect their ministry to the genocide committed against the Jews.	Drugi svetski Rat. Nemačko ministarstvo spoljnih poslova preduzelo je specijalne mere da ne koristi reči koje bi povezale to ministarstvo sa genocidom počinjenim nad jevrejima.	Druga svetovna vojna. Nemško ministrstvo za zunanje zadeve ravna skrajno previdno, da bi se izognilo uporabi besed, s katerimi bi ga lahko povezali z genocidom nad Judi.
עם זאת, בשנת 1943, הדיפלומט הגרמני, פרנץ רדמכר, הגיש את דו"ח ההוצאות עבור נסיעתו לסרביה.	In 1943, however, a German diplomat, Franz Rademacher, submitted an expense report for his trip to Serbia.	Godine 1943, nemački diplomata, Franz Rademacher, podneo je izveštaj troškova u vezi svog puta u Srbiju.	Leta 1943 je nemški diplomant Franz Rademacher oddal poročilo o poti v Srbijo.
הסיבה שהוא נתן: "חיסול יהודי בלגרד"	The reason he gave: "Liquidation of the Jews of Belgrade."	Razlog koji je naveo je „Likvidacija beogradskih jevreja“.	Razlog poti: »Likvidacija beograjskih Judov«.
יותר מ 90% מהמשפחות היהודיות של בלגרד נרצחו במהלך השואה.	More than 90% of Belgrade's Jewish families were murdered during the Holocaust.	Više od 90 % beogradskih jevreja ubijeno je u Holokaustu.	V Holokavstu je bilo ubitih več kot 90 % beograjskih Judov.
זהו סיפורה של אחת מהן.	This is the story of one of them.	Ovo je priča	To je zgodba o eni teh družin.
			To je zgodba
שלוש הבטחות	TITLE GOES HERE: THREE PROMISES		TRI OBLJUBE
מה שיש לנו כאן הוא סיפור אהבה ומלחמה בסרביה ועל שלוש הבטחות.	What we have here is a tale of love and war in Serbia, and about three promises	o ratu i ljubavi u Srbiji i o tri obećanja.	O vojni in ljubezni v Srbiji in o treh obljubah.
הבטחה של אשה לבעלה	The promise a wife made to her husband	Obećanju koje je žena dala svome mužu,	O obljubi, ki jo je žena dala svojemu možu,
			o obljubi, ki jo je tej ženi in

<p>הבטחתו של כומר לאותה האשה ולשתי בנותיה.</p>	<p>The promise a priest made to that wife and her two daughters</p>	<p>obećanju koje je sveštenik dao toj ženi I njenim kćerima</p>	<p>njenima hčerama dal duhovnik</p>
<p>והבטחה שאחת מאותן הבנות עשתה לעצמה.</p>	<p>And a promise one of those daughters made to herself.</p>	<p>i obećanju koje je jedna od kćeri dala sebi.</p>	<p>in o obljudi, ki si jo je dala ena od hčera.</p>
<p>זהו, אם כן, סיפור של חשיבות המילה, ויהי מה. שתי הבנות מטילדה וברדה תיקחנה אותנו חזרה, לעולם בו הן נולדו.</p>	<p>It is, then, a story about keeping your word, no matter what the consequences, and both of those daughters—Matilda and Breda—will take us back to the world they were born in.</p>	<p>To je priča o ispunjenu tog obećanja bez obzira na opasnost i posledice. Kćeri – Matilda i Breda – vode nas nazad u svet u kome su rođene.</p>	<p>To je zgodba o izpolnjevanju obljud ne glede na nevarnost in posledice. Hčerki – Matilda in Breda – nas bosta popeljeta v nazaj svet, v katerem sta bili rojeni.</p>
<p>קוראים לי מטילדה קאלף סרג' והייתי רוצה להתחיל כפי שכל סיפור משפחתי טוב מתחיל עם סיפור אהבה המספר על פגישתם של הוריי.</p>	<p>My name is Matilda Kalef Čerge and I'd like to begin as all good family stories begin—with a love story—about how my parents met</p>	<p><u>Matilda:</u> Moje ime je Matilda Kalef Čerge i moja priča počinje kao sve dobre porodične priče, sa ljubavnom pričom mojih roditelja (o tome kako su se upoznali)</p>	<p>Ime mi je Matilda Kalef Čerge in moja zgodba se začne tako, kakor vse dobre družinske zgodbe, z ljubezensko zgodbo mojih staršev (o tem, kako sta</p>

			se spoznala)
זה היה בשנת 1927 כאשר אמי, נערה קתולית בשם אנטוניה אוגרג'נסק, הגיעה מסלובניה לבקר את משפחתה בבלגרד.	It was in 1927 when my mother, a Catholic girl, Antonija Ograjensek, came from Slovenia to visit her family in Belgrade.	1927 godine moja majka katolkinja, Antonija Ograjenšek, dolazi iz Slovenije da poseti svoju familiju u Beogradu.	Moja mama, Antonija Ograjenšek je leta 1927 prišla na obisk k sorodnikom v Beograd
זה היה הרגע בו היא פגשה את אברם קאלף, יהודי ספרדי. לאנטוניה לא היה אכפת שהוא היה נכה ומרותק לכסא גלגלים. ולאברם לא היה אכפת שאנטוניה לא היתה יהודיה.	That's when she met Avram Kalef, a Sephardic Jew. Antonia didn't care that he was handicapped and confined to a wheelchair. And Avram didn't care that Antonija wasn't Jewish.	i tada upoznaje Avrama Kalefa, sefardskog jevrejina. Nije joj smetalo što je bio hendikepiran i osuđen na život u invalidskim kolicima. A Avramu nije smetalo što Antonija nije bila jevrejka.	in takrat je spoznala Avrama Kalefa, sefardskega Juda. Ni je motilo, da je bil invalid in obsojen na življenje v vozičku. In Avrama ni motilo, da Antonija ni bila Judinja.
אז בשנת 1928, המשפחה הגיעה מסלובניה לחתונתם של אנטוניה ואברם (משפחת אוגרג'נסק הגיע מסלובניה)	So in 1928, the family from Slovenia came down for the wedding of Antonija and Avram (the Ograjensek family came down from Slovenia,)	I tako 1928 godine porodica iz Slovenije dolazi na venčanje Antonije i Avrama	In tako je leta 1928 družina iz Slovenije prišla na Antonijino in Avramovo poroko
והם פגשו את משפחת קאלף מבלגרד	and they met the Kalefs of Belgrade	i upoznaje porodicu Kalef iz Belgrada.	ter spoznala družino Kalef iz Beograda.
הייתה זו התונה: אנטוניה החליטה להתגייר להיהדות והיא שינתה את שמה ל דונה בת קאלף	There was a wedding; Antonia had decided to convert to Judaism and she changed her name to Dona Bat Kalef,	Antonija je odlučila da pređe na Judaizam I promenila je svoje ime u Dona Bat Kalef.	Antonija je prestopila v judaizem ter spremenila svoje ime v Dona Bat Kalef.
(אברם לקח את כלתו לגור בבית המשפחה הישן) זוג צעיר וטרי עבר	(Avram took his bride to live in the old family house) Young married couple	Mladi bračni par se uselio se u staru porodičnu kuću na Dorćolu u	Mladi zakonski par se je vselil v staro družinsko hišo na

לגור בבית המשפחה הישן ברחוב- גוספודאר יבנובה מס 3 ברובע הדורכול בבלגרד.	moved into the old family house at Gospodar Jovanova nr 3—in the Dorcol section of Belgrade.	ulici Gospodar Jovanova broj 3	Dorčolu, v ulici Gospodar Jovanova številka 3.
משפחת קאלף הייתה ככל היהודים הספרדיים- מגורשים מספרד בשנת 1492. המשפחה שלנו יכלה לאתר את השורשים שלה בבלגרד כ 300 שנה אחורה ויותר.	The Kalefs were like all Spanish Jews— we had been expelled from Spain in 1492. And our family can trace its roots back in Belgrade more than 300 years.	Kalefi su bili kao i svi Španski jevreji – proterani smo iz Španije '492. a moja familija može da isprati svoje korene u Beogradu već preko 300 godina.	Kalefi, tako kot vsi španski Judi, smo bili pregnani iz Španije leta 1492. In moja družina ima korenine v Beogradu že več kot 300 let.
(כאן) תמונה זו היא אוצר אמיתי (אחד האוצרות העתיקים שלנו) סבתא רבה שלי רחלה קאלף. היא בטח נולדה באמצע המאה ה 19 (שנות 1800). לרחלה היו ארבעה ילדים:	(Here) This photo is real treasure (is one of our oldest treasures)—my great grandmother Rahela Kalef. She must have been born in the middle of 19 th century (1800s). And Rahela had four children:	E, ova je slika pravo blago – moja prababa Rahela Kalef koja je rođena negde sredinom 19 veka. Rahela je imala četvoro dece:	No, ta slika je pravi zaklad – moja prababica Rahela Kalef, ki je bila rojena sredi 19. stoletja. Rahela je imela štiti otroke:
אברם	Avram	Avrama,	Avrama,
יעקוב	Jakov	Jakova,	Jakova,
לנקה	Lenka	Lenku	Lenko
וסבתי מטילדה, ממנה ירשתי את שמי.	And my grandmother Matilda from whom I got my name.	i moju baku Matildu, po kojoj sam dobila ime.	In mojo babico Matildo, po kateri sem dobila ime.
את משפחת קאלף לא ניתן לכנות	The Kalef family was not what you	Moja familija nije bila posebno	Moja družina ni bila posebno

עשירים, אבל הם בוודאי לא היו עניים. היו להם שלוש חנויות של טקסטיל בו זמנית בבלגרד. החנות הגדולה ביותר הייתה ברחוב קולרצ'בה- וכולם עבדו בה.	would call rich, but it was certainly not poor. At one time, they had three textile stores in Belgrade. The biggest one was on Kolarceva street—and everyone worked there.	bogata ali svakako nismo bili ni siromašni. U jednom momentu imali smo čak tri prodavnice odeće u Beogradu. Najveća je bila u Kolarčevoj ulici – i tu smo svi bili zaposleni.	premožna, a tudi ne revna. V nekem obdobju smo imeli v Beogradu kar tri trgovine z obleko. Največja je bila v Kolarčevi ulici, kjer smo bili vsi zaposleni.
אברם ווקיסה היו הראשונים להקים משפחה	Avram and Vukica started their family first.	Avram i Vukica su prvi zasnovali porodicu.	Avram in Vukica sta imela prva družino.
והנה כאן, יעקוב קאלף בחתונתו עם לנקה אלמוזלינו. הם עברו לביתם אשר נמצא ממש מעבר לדלת, ברחוב גוספודאר יבנובה מספר 5.	And here is Jakov Kalef at his wedding with Lenka Almozlino. They moved into the house just next door, at number 5 Gospodar Jovanova	A ovo je Jakov Kalef na svom venčanju sa Lenkom Almozlino. Oni su se uselili u kuću pored naše u Gospodar Jevremovoj broj 5.	In to je Jakov Kalef, ko se je poročil z Lenko Almozlino. Vselila sta se v hišo zraven naše, v Gospodar Jovanova številka 5.
היו להם שני בנים: דויד... ומילה	They had two sons: David... and Mile	Imali su dva sina: Davida i Mileta.	Imela sta sva sina: Davida in Mileta.
מבין שתי הבנות של רחלה- לנקה התחתנה עם יוסף כהן	Of Rahela's two daughters-- Lenka married Josip Koen	Od Raheline dve kćeri Lenka se udala za Josipa Koena	Lenka, Rahelina hči, se je poročila z Josipom Koenom,
וסבתי מטילדה התחתנה עם ניסים קאלף.	And my grandmother Matilda married Nisim Kalef	a moja baka Matilda udala se za Nisima Kalefa.	moja babica Matilda pa z Nisimom Kalefom.
	Nisim and Matilda were proud Serbs — they loved to pose in traditional Serbian costumes	Nisim i Matilda su bili ponosni na svoju srpsku nacionalnost i voleli su da poziraju u tradicionalnim srpskim nošnjama.	
והיו להם שלושה בנים אבל ניסים מת בגיל מאוד צעיר, ומאוחר יותר שני הבנים שלה (שלו) הלכו לעולמם.	And they had three sons -- but Nisim died a very young man, and then two of her (his) sons died.	Imali su tri sina – ali eto Nisim je preminuo vrlo mlad, a onda su i njihova dva sina umrla	Imela stra tri sinove, a Nisim je umrl zelo mlad in kmalu po tem tudi sinova.
זה הותיר את מטילדה עם עסק שדורש עזרה בתפעול, ובן שצריך	That left Matilda Kalef with --a business to help run,	Tako da je moja baka Matilda Kalef ostala sama, sa prodavnicom koju	Tako je moja babica Matilda Kalef ostala sama, vodila

<p>לגדל. אבל זמן קצר לאחר מכן היא נאלצה להתמודד עם הבעיות של אברם הוא חלה בסכרת וגם בהתנוונות שרירים.</p>	<p>--and a son to raise. But soon she had to cope with Avram's problems—he had both diabetes, and a degenerative muscle disease.</p>	<p>je morala da vodi i sa sinom koga je podizala. Ubrzo je morala da se nosi i sa njegovom bolešću. Avram je imao diabetes, i atrofiju mišića.</p>	<p>trgovino in vzgajala sina. Hitro se je morala soočiti tudi z njegovo boleznijo. Avram je imel sladkorno bolezen in mišično atrofijo.</p>
<p>אבל שום דבר לא האט את סבתי, היא פיקחה על הקניות בכל בוקר,</p>	<p>But nothing slowed my grandmother down—she oversaw the shopping every morning,</p>	<p>Ali ništa nije moglo da omete moju baku – brinula je o domaćinstvu,</p>	<p>A moje babice ni nič vrglo iz tira – skrbela je za gospodinjstvo,</p>
<p>עבדה בחנות, ובארוחת הצהרים אכלו כולם ביחד</p>	<p>worked at the store, and at our lunch—everyone ate together:</p>	<p>radila u prodavnici a za ručkom svi su jeli zajedno.</p>	<p>delala v trgovini in vsi so kosili skupaj:</p>
<p>המנקה הסלובקי שלנו</p>	<p>--our Slovak cleaning woman,</p>	<p>I Slovakinja koja nam je čistila kuću,</p>	<p>Slovakinja, ki nam je čistila hišo,</p>
<p>האשה מאלבאניה אשר היתה מכבסת,</p>	<p>--the Albanian woman who did the wash,</p>	<p>Alбанка koja je prala veš,</p>	<p>Alбанка, ki je prala perilo,</p>
<p>הגרמני אשר טיפל באבא וכל המשפחה שהייתה ענקית!!</p>	<p>the ethnic German who looked after dad—and the whole family—which was enormous!</p>	<p>Nemica koja se brinula o ocu i čitavoj familiji koja je zaista bila mnogobrojna.</p>	<p>in Nemka, ki je skrbela za očeta in vso, res številno, družino.</p>

אז זו היתה המשפחה (שנולדתי לתוכה בשנת 1928)	So this was the family (I was born into in 1928)	To je bila moja familija	To je bila moja družina.
		(tata, mama, ujna, Minka, Matilda)	
ואז ברדה הגיעה שנה לאחר מכן, ושנינו הפכנו להיות "צמד חמד"	And then Breda arrived one year later—and the two of us made a lovely pair	a godinu dana kasnije stigla je I Breda I nas dve smo se zaista divno slagale.	In Breda je prišla leto dni kasneje in izvrstno sva se razumeli.
הסבתא היהודיה שלנו פינקה אותנו בסרביה	Our Jewish grandmother doted on us in Serbia	Naša jevrejska baka u Srbiji nas je obožavala	Najina judovska babica v Srbiji naju je oboževala,
וכך גם מינקה הדודה הקתולית שלנו יחד עם הקרובים מסלובניה	And so did our Catholic Aunt Minka and the relatives in Slovenia	Isto kao i svi naši rođaci u Sloveniji.	tako kot vsi sorodniki v Sloveniji.
לגבי אבא, למרות שהיה מרותק לכסא גלגלים, הוא הלך (רצה ללכת) איתנו לכל מקום.	As for dad, even though he was restricted to his wheelchair, he went (wanted to go) with us everywhere.	Tata je svuda išao sa nama iako je bio u svojim kolicima.	Oče je šel povsod z nami, čeprav je bil v invalidskem vozičku.
וזה באמת מה שהוא עשה בכל רחבי סלובניה	And he really did—all over Slovenia	Putovali smo po Sloveniji,	Potovali smo po Sloveniji,
וסרביה	And Serbia	Srbiji.	Srbiji.
ברדה ואני הלכנו לגן ילדים יהודי	Breda and I went to the Jewish kindergarten	Breda i ja išle smo u jevrejsko obdanište	Z Bredo sva hodili v judovski vrtec
ואז התחלנו ללמוד בבית ספר ציבורי	And then we started in a public school	a onda zajedno nastavile osnovnu školu.	In potem v osnovno šolo.
	I loved school and studied hard	Volela sam školu I mnogo sam učila.	O, kako sem imela rada šolo in veliko sem se učila,
	I even had my first crush on a boy named Zak, who brought me flowers one day	Pa tu sam imala I svoju prvu ljubav, dečka koji se zvao Zak I koji mi je jednoga dana doneo cveće.	
ובכל אחר הצהריים, הייתי ממהרת	And every afternoon, I would rush	I Svakog popodneva jurila sam	in vsako popoldne sem hitela

הביתה ומספרת לאבי על בית הספר, על החברים שלי.	home and tell my father about school, about my friends. (about Zak.)	kući da pričam svom ocu o školi I novim drugaricama (o Zaku.)	domov, da očetu povem o šoli in novih prijateljicah.
	David and Mile, who grew up next door on Gospodar Jovanova, were in another school nearby.	David I Mile, su živeli do nas ali su bili u susednoj školi.	
	So all of us were growing up, having fun...	Tako smo rasli zajedno I bilo je vrlo zabavno...	
	And then there were the weddings— one after the other...	E onda su počela venčanja— jedno za drugim.	
	And soon there were babies, too— like Josko and Rahela's son, Avram, who was born in 1937	a onda su došla bebe— Avram, sin Joška I Rahele koji je rođen 1937.	
בעולם שלנו, הקהילה היהודית שלנו היתה מרכז הכל.	In this world of ours, our Jewish community was the center of everything--	U ovom našem svetu jevrejska zajednica bila je zaista centar života.	V tem našem svetu je bila judovska skupnost prav zares center življenja.
היו 10,000 יהודים בבלגרד בזמן שגדלתי. רובם (80%) היו יהודים ספרדים, כמונו, והשאר, בערך 20% היו אשכנזים מצפון אירופה.	There were 10,000 Jews in Belgrade when I was growing up—(80%) most of them were Sephardic Jews, like us, the rest were around 20% Ashkenazi— from northern Europe.	Tada je živelo oko 10.000 jevreja u beogradu od kojih su većina bili sefardi, kao mi, a negde oko 20 % bilo je Aškenaza, iz Severne evrope.	Takrat je v Beogradu živelo okoli 10.000 Judov, većina od njih, tako kot mi, sefardskih, in približno 20 % je bilo Aškenazov iz Severne Evrope.

	Uncle Jakov was on the Jewish community's board (and sang) he was cantor in the synagogue	Ujka Jakov je bio član veća jevrejske opštine i bio je kantor u sinagogi.	
היו לנו מועדוני נוער	We had youth clubs	Imali smo omladinske klubove	Imeli smo mladinske klube
ובתי ספר	And a schools	i školu.	in škole.
היו לנו קצינים פטריוטים מפורסמים אשר שירתו בצבא הסרבי בזמן מלחמת העולם הראשונה	We had famous patriotic army officers who had served in the Serbian army in the First World War	A imali smo čak omiljenog oficira, velikog patriotu koji je služio u Srpskoj vojsci u prvom svetskom ratu	Imeli smo celo priljubljenega oficirja, velikega domoljuba, ki je služil v srbski vojski med prvo svetovno vojno
ובתי כנסת יפהיפיים	And beautiful synagogues	i imali smo divne sinagoge.	in imeli smo čudovite sinagoge.

בשבילי, כילדה כל כך צעירה, הכל נראה בסדר, אבל אז הבחנתי איך אנשים התחילו להיות חסרי נחת.	To me, such a young girl, everything seemed fine, but then I noticed how nervous people were getting.	Bila sam još devojčica, i sve mi je bilo divno, ipak počela sam da primećujem da su ljudi postajali uplašeni i nervozni.	Takrat sem bila še deklica in vse se mi je zdelo lepo, vendar pa sem počasi spoznavala, da so ljudje postajali prestrašeni in nervozni.
בשנת 1938 הגרמנים כבשו את אוסטריה ואז את צ'כוסלובקיה. בשנת 1939 פולין נפלה ובשנת 1940, צרפת, בלגיה והולנד נפלו לידי הנאצים.	In 1938, the Germans had taken --Austria --then Czechoslovakia --in 1939 Poland fell --and in 1940, France, Belgium and Holland also fell to the Nazis	1938 Nemci su zauzeli Austriju, zatim Čekoslovačku a 1939 je poražena Poljska. 1940 Francuska, Belgija i Holandija su takođe bile poražene od Nacista.	Leta 1938 so Nemci zasedli Avstrijo, potem Čehoslovaško, leta 1939 je bila poražena Poljska. Leta 1940 so pod nacistično oblast padle Francija, Belgija in

			Nizozemska.
בן דודי יצחק הצטרף לצבא הלאומי של יוגוסלביה	Cousin Isak had joined the Yugoslav National Army	Moj rođak Isak se pridružio Jugoslovenskoj Narodnoj Armiji	Moj sorodnik Isak se je pridružil Jugoslovanski narodni vojski,
וכך גם מייל.	And so did Mile.	kao i Mile.	tako kot Mile.
בלגרד החלה להתמלא ביהודים אשר הגיעו מהצפון בתקווה למצוא כאן מפלט.	Belgrade was filling with Jewish families from the north—hoping to find refuge here.	Beograd je bio pun jevrejskih porodica koje su pobile sa severa u nadi da će ovde naći utočište.	Beograd je bil poln judovskih družin, ki so pobegnile s severa, v upanju da tu najdejo zatočišče.
Chapter three Hell came to Belgrade פרק שלישי גיהנום הגיע לבלגרד			Tretje poglavje Pekel v Beogradu
בליל ה 6 באפריל 1941, הגרמנים הפציצו את בלגרד	On the night of 6 April, 1941, the Germans bombed Belgrade.	A u noći 6 Aprila Nemci su bombardovali Beograd	A v ponoči 6. aprila so Nemci bombardirali Beograd,
הצבא הגרמני הגיע לבלגרד שישה ימים לאחר מכן.	And the German army arrived in Belgrade six days later.	a njihova armija je okupirala Beograd šest dana kasnije.	njihova vojska pa je mesto okupirala šest dni kasneje.
במהרה, המצב החל להדרדר	Soon, things went from bad to worse.	Ubrzo su stvari počele da bivaju sve gore i gore.	Razmere so postajale vse slabše.

<p>תוך זמן קצר החלו מעצרים נגד יהודים, הם אולצו לצאת החוצה ולנקות את ההריסות שלאחר ההפצצות.</p>	<p>Very quickly there were curfews against Jews and Jews were forced to go out and start cleaning up the rubble from the bombing.</p>	<p>?</p>	<p>Uvedena je bila policijska ura za Jude, ki so morali z ulic čistiti ruševine.</p>
<p>דויד ומייל היו צריכים לנקות את ההריסות בזמן שהגרמנים עמדו מעליהם.</p>	<p>David and Mile had to clean up the rubble, with the Germans standing over them.</p>	<p>David i Mile su po ceo dan čistili ulice dok su ih Nemci nadgledali.</p>	<p>David in Mile sta ulice čistile cele dneve, Nemci pa so ju nadzorovali.</p>
<p>הם היו חוזרים הביתה בכל לילה, אבל לילה אחד הם לא חזרו, אז לנקה האם של השניים, הלכה לחפש אותם. היא הלכה לאתר לשאול את הגרמנים על בניה. לא ראינו אותם שוב.</p>	<p>They came home every night but one night they didn't, so their mother, Lenka, when looking for them. She went to the site to ask the Germans about her sons. We never saw them again.</p>	<p>Uveče su se vraćali kući ali jedne večeri nije ih bilo. Njihova majka Lenka je otišla da ih traži. Otišla je na mesto gde su radili, pitala Nemce za svoje sinove, nikada ih više nije videla.</p>	<p>Zvečer sta se ponavadi vrnila domov, a nekega večera ju ni bilo. Mama Lenka ju je odšla iskat. Iskala ju je, kjer sta delala, spraševala Nemce po svojih sinovih. Nikoli več ju ni videla.</p>
<p>ואז הדוד יעקוב נאסף יחד עם הדוד יוסף כהן.</p>	<p>Then Uncle Jakov was picked up along with Uncle Josif Koen.</p>	<p>Onda su odveli Ujka Jakova kao i Josifa Koena.</p>	<p>Potem so odpeljali strica Jakova in Josifa Koena.</p>
<p>בשלב זה, אבא נהיה יותר חלש. הוא בקושי יכל לזוז והוא אמר לאמא לקחת אותנו למקום מבטחים.</p>	<p>By this time, Dad was getting ever weaker. He could barely move and he told mother to take us to safety.</p>	<p>U to vreme tata je bio još slabije nego obično. Jedva je mogao da se kreće i rekao je mojoj majci da nas odvede negde gde ćemo biti bezbedne.</p>	<p>V tem času se je očetovo stanje poslabšalo. Komaj se je premikal in mami je naročil, naj naju odpelje nekam, kjer bomo varne.</p>
<p>אבא וסבתא נשארו ביחד מחכים לדפיקה על הדלת.</p>	<p>Then dad and his mother stayed together—waiting for that knock on their door.</p>	<p>Onda su tata i baka, njegova majka, ostali zajedno – čekajući da im zakucaju na vrata.</p>	<p>Oče in babica, njegova mama, sta ostala doma in čakala, da potrkajo na vrata.</p>
<p>בזמן שהיינו במחבוא, שמענו שהם לקחו את אבא וסבתא לבית החולים היהודי, ואמא שלי עשתה את הבלתי</p>	<p>While we were in hiding, we heard they took Dad and his mother to the Jewish hospital, and my mother did something unbelievable.</p>	<p>Dok smo se mi krile čule smo as u odveli tatu I baku u jevrejsku bolnicu I moja majka je učinila nešto neverovatno.</p>	<p>Medtem ko smo se skrivale, smo slišale, da so očeta in babico odpeljali v judovsko bolnišnico in moja mama je naredila nekaj neverjetnega.</p>

יאומן.			
עם המסמכים המזוייפים שלנו היא לקחה אותי ואת אחותי לבית החולים. היא ניגשה אל השומר הסרבי והוא נתן לנו להכנס. מצאנו את אבא וסבתא וכולנו התנשקנו, אני זוכרת מה אמר אבי לאמי,	With our false papers, she took my sister and me to the hospital. She walked up to the guard—he was a Serb—and he let us in. We found my father and my grandmother and smothered each other in kisses, and I remember what Dad said to mom,	Sa lažnim dokumentima, odvela je moju sestru i mene u bolnicu. Prišla je čuvaru koji je bio Srbin i on nas je pustio unutra. Pronašli smo moga oca moju baku bile smo presrećne da ih vidimo. Sećam se tada šta je tata rekao mami, rekao je:	S ponarejenimi dokumenti smo odšle, mama, sestra in jaz, v bolnico. Mama je pristopila k stražarju, ki je bil Srb in on nas je spustil notri. Našle smo očeta in babico in bile presrećne, da smo ju videle. Spomimjam se, kaj je oče takrat rekel mami, rekel je:
"דונה, תשמרי על הילדים. את חייבת לטפל בהם בשבילי." אעשה זאת, היא אמרה לו, אני מבטיחה.	"Dona, protect my children. You've got to take care of them for me." I will, she told him, I promise.	Dona, zaštititi moju decu. Moraš da se pobrineš za njih. Hoću hoću rekla mu je, obećavam.	»Dona, zaščiti moja otroka. Moraš poskrbeti zanju.« »Bom, bom«, je rekla, »obljubim«.
אמי כמעט איבדה את דעתה מרוב היגון, היא המשיכה לחזור כדי לנסות ולהיות עם אבא, אבל זה היה בלתי אפשרי. בוקר אחד היא לקחה אותי ואת ברדה לבית אשר נמצא מעבר הרחוב של בית החולים.	Mom was almost crazy with grief, so she kept going back to try and be with Dad, but it was impossible. So one morning she took Breda and me to the house across the street from the hospital.	Tih dana mama je bila potpuno luda od bola i nekoliko puta je pokušavala ponovo da vidi tatu ali to je bilo nemoguće. Jednog jutra odvela je Bredu i mene u kuću odmah prekoputa bolnice.	Tiste dni je bila mama kot ponorela od bolečine in nekajkrat je ponovno poskušala videti očeta, a ni bilo mogoče. Nekega jutra naju je z Bredo odpeljala v hišo nasproti bolnišnice.
היא ביקשה ממשיהו לאפשר לנו להיכנס ולהציץ מעבר לוויילונות שם ראינו אותה- משאית גדולה- כן, בדיוק כמו זו.	She asked someone to let us in and peeking from behind the curtains—that's when we saw it—a big van—yes, like this one.	Zamolila je nekoga da nas puste unutra kako bih mogle da virimo iza zavese – i tada smo videle – veliki kamion – da kao ovaj.	Prosila je nekoga, da nas je spustil noter, da bi lahko skrivaj gledale izza zavese – in takrat smo – videle velik tovornjak – da, tak kakor ta.

זהו היום בחודש מרץ, 1942, הם רוקנו את בית החולים היהודי והכניסו את כולם לתוך המשאית הזאת.	That's the day in March 1942 they emptied out the Jewish hospital—and put everyone in that van.	E tog dana u martu 1942 ispraznili su jevrejsku bolnicu i sve ubacili u taj kamion.	Tistega dne, marca 1942, so izpraznili judovsko bolnišnico in vse odpeljali s tem tovornjakom.
רק מאוחר יותר גילינו, שהיתה זו אחת ממשאיות הגז הידועות לשמחה.	Only later we find out, it was one of the (those) infamous gas vans.	Tek posle smo saznali da je to bila jedna od onih zloglasnih pokretnih gasnih komora.	Šele kasneje smo izvedele, da je bila to ena od zloglasnih premičnih plinskih celic.
הקאלפים של בלגרד החלו להעלם לתוך מכונת המלחמה הנאצית	The Kalefs of Belgrade were disappearing into Nazi Germany's war machine	Beogradska porodica Kalef polako je nestajala u Nacističkoj ratnoj mašini.	Beograjska družina Kalef je počasi izginjala v nacistični vojni mašineriji.
הם לקחו את הזקנים	--they took the old	Odveli su stare,	Odpeljali so stare,
הם לקחו את הצעירים	--they took the young	odveli su mlade,	odepljali so mlade,
ומשפחות שלמות	--and entire families	čitave familije.	cele družine.
אז איך אימי הצליחה לעמוד בהבטחה להגן עלינו כאשר העולם הפך לגיהנום על פני האדמות? הייתי רוצה שאחותי תספר לכם זאת.	So how did our mother make good on her promise to protect us—when the world had become a living hell? I'd like my sister to tell you that.	A kako je moja majka uspela da nas zaštiti kada je svet postao pakao. To će vam ispričati moja sestra.	A kako je moji mami uspelo zaščititi hčerki v svetu, ki se je spreminjal v pekel. To vam bo povedala moja sestra.

<i>BREDA</i>			
אמנו לקחה אותנו למנזר בבנובו ברודו והיא דפקה על הדלת.	Our mother took us to a monastery in Banovo Brodo and she knocked on the door.	Majka nas je odvela u crkvu na banovom brdu i pokucala na vrata,	Mama naju je odpeljala v cerkev na Banovem Brdu in potrkala na vrata,
כומר העונה לשם אנדריי טומפיי, סלובני קתולי, פתח את הדלת.	A priest by the name of Father Andrej Tumpej, a Slovene Catholic, opened the door.	otvorio nam je sveštenik Andrej Tumpej. On je bio slovenac, katolik.	odprl nam je oče Andrej Tumpej, Slovenec, katolik.
אמי שאלה האם אתה יכול לעזור לנו. והאב טומפיי פשוט התבונן בנו ואמר, בוודאי, אני מבטיח לך, אני אשמור עליך.	My mother asked—can you help us. And Father Tumpej just looked at us and said, Of course will, I promise you, I will protect you.	Moja majka mu je rekla: „Možete li da nam pomognete“ otac Tumpej nas je pogledao i odgovorio „Naravno, obećavam da ću učiniti sve što mogu da vas zaštitim“.	Moja mama mu je rekla: »Nam lahko pomagajte?« Oče Tumpej nas je gledal in odgovoril: »Seveda, obljubim, da bom naredil, kar je v moji moči, da vas zaščitim«.
Use photo of mom			
	Later, Father Tumpej was caught by the Germans hiding two Jews who were taken away and killed.	Jednom prilikom otac Tumpej bio je uhvaćen kada je krio dve jevrejke koje su kasnije nažalost odveli i streljali	
	The Germans put him in jail and an officer yelled at him—How could you hide Jews?! And Father Tumpej replied quietly—	Tada su ga Nemci uhapsili i jedan od oficira je urlao na njega—Kako si mogao da kriješ jevreje? Otac Tumpej je mirno odgovorio—	

	because I would come to your aid, too, if you needed it.	onako kao što bih i tebi pritekao u pomoć ukoliko bi ti to bilo potrebno.	
<p>כאשר הגענו אל המנזר, האב טומפיי נתן לנו מסמכים מזוייפים הנה שלי. שמי שונה מרחל לברדה ומטילדה נהייתה לידיה.</p> <p>וחזרנו לשם הנעורים של אמי בגלל שהוא לא היה יהודי. (לזמן מסויים נשארנו בחדרון אשר בעליית הגג)</p>	<p>When we arrived in the monastery, Father Tumpej gave us false papers— here is mine. My name was changed from Rahel to Breda, and Matilda became Lydia.</p> <p>And we went back to my mother's maiden name because it wasn't Jewish. (For the time we stayed in a tiny room in the attic).</p>	<p>Kada smo stigle u crkvu Otac Tumpej nam je dao lažne papire – ovo je bio moj. Moje ime, Rahela, postalo je Breda, a Matilda je dobila ime Lidija.</p> <p>Uzele smo devojačko prezime moje majke jer ona nije bila jevrejka. (U to vreme krile smo se na tavanu).</p>	<p>Ko sva prišli v cerkev, nama je dal oče Tumpej ponarejene dokumente – ta je moj. Jaz, Rahela, sem postal Breda, Matilda pa Lidija.</p> <p>Vzeli sva mamin dekliški priimek, saj ona ni bila Judinja. V tistem času sva se skrivali na podstrešju.</p>
<p>ומה ביקש מאיתנו האב טומפיי בזמן שהיינו במחבוא? הוא ביקש שנשיר, אז שרנו.</p>	<p>And what did Father Tumpej ask us to do while we were in hiding? He asked us to sing and we sang..</p>	<p>A šta je otac Tumpej tražio od nas da radimo dok smo se skrivale? Tražio nam je da pevamo i mi smo pevale...</p>	<p>In kaj je oče Tumpej želel v zameno, medtem ko smo se skrivali? Želel je da pojemo, ... in mi smo peli...</p>
Askenaska sinagoga_ Pre rata			
Scenes of devastation of			

<p>Belgrade during the war Sefard sinagoga, pre Rata</p> <p>Sefard sinag unistena u nemackom bomb, Rat_</p>	<p>(Sound of teenage choir...)</p>		
<p>בכל יום הבנות מהמנזר והבנים מהבניין הסמוך היו מתאספים והיינו שרים מכל הלב להבריה את הפחד, ולסלק את הרעב.</p>	<p>Every day the girls in the monastery and boys from nearby would get together and we would sing our hearts out—to chase away the fear, the chase away the hunger.</p>	<p>Svakog dana dečaci koji su dolazili u crkvu i mi devojke iz crkve skupljali smo se i pevali i pevali...iz svog srca..tako smo ustvari terali strah i zaboravljali glad.</p>	<p>Vsak dan smo se dečki, ki so prihajali v cerkev, in me, dekleta iz cerkve, zbirali in prepevali, ... iz vsega srca, tako smo pravzaprav preganjali strah in pozabili na lakoto.</p>
<p>והאב טומפיי אמר לי, ברדה, יש לך קול נפלא- את באמת צריכה להיות זמרת.</p>	<p>And Father Tumpej told me, now Breda, you have a wonderful voice—you really should become a singer.</p>	<p>Otac Tumpej mi je jednom prilikom rekao, Breda ti imaš divan glas i trebalo bi da postaneš pevačica.</p>	<p>Nekoč mi je oče Tumpej rekel: »Breda, ti imaš čudovit glas, morala bi postati pevka«.</p>
<p>באוקטובר 1944, הפרטיזנים של טיטוס והצבא הסובייטי שחררו את בלגרד ויכולנו לחזור לביתנו.</p>	<p>In October 1944, Tito's partisans and the Soviet army liberated Belgrade and we were able to return to our home.</p>	<p>U oktobru 1944 Titovi partizani i Sovjetska armija oslobodili su Beograd i mi smo mogle da se</p>	<p>Oktobra 1944 so Titovi partizani in Sovjetska armada osvobodili Beograd in lahko svo se vrnili domov.</p>

		vratimo kući.	
אבל הבית הפך לרכוש לאומי, וקיבלנו אישור לגור רק בחלק קטנטן ממנו, במשך שנים רבות.	But it was (occupied) nationalized and we were allowed only to live in a tiny portion of it for many years.	Nažalost naša kuća je bila nacionalizovana, tamo je već neko živeo i mnogo godina bilo nam je dozvoljeno da koristimo samo jedan mali deo ove kuće.	Naša hiša je bila na žalost nacionalizirana, tam so že živeli drugi ljudje, in šele mnogo let kasneje so nam dovolili, da uporabljamo majhen del te hiše.
אני ומטילדה התחלנו להחזיר את חיינו למסלול היינו הקאלפים האחרונים.	And Matilda and I started to put our lives back together—we were the last of the Kalefs	Matilda i ja pokušale smo da nastavimo svoje živote – bile smo jedine preživele iz porodice Kalef.	Z Matildo sva poskušali nadaljevati življenje – bili sva edini preživeli iz družine Kalef.
מטילדה אשר נקראה בשם לידיה בזמן שהתחבאנו – שינתה את שמה חזרה למטילדה.	Matilda, who had been called Lydia while we were in hiding—changed her name back to Matilda.	Matilda, koja se zvala Lidija tokom rata uzela je svoje staro ime Matilda.	Matilda, ki se je med vojno imenovala Lidija, se je preimenovala nazaj v Matildo.
אונטון סרג', בחור צעיר שאותו פגשה מטילדה בבנובו בארדו הגיע לחפש אותה. כאשר הוא הציע לה נישואין, מטילדה אמרה כן, אבל רק בתנאי שהאב טומפיי יחתן אותם,	Onton Cerge, a young man Matilda met at Banovo Brdo came looking for her. When he proposed marriage, Matilda said yes, but only under the condition that Father Tumpej marry them,	Oton Čerge, mladić koga je Matilda upoznala tokom rata na Banovom Brdu sada je došao da je traži. Predložio joj je brak Matilda je pristala, ali samo pod uslovom da ih oženi Otac Tumpej.	Poiskal jo je Oton Čerge, fant, ki ga je Matilda spoznala med vojno na Banovem Brdu. Predlagal ji je, da se poročita in Matilda je pristala, a pod pogojem, da ju poroči oče Tumpej.
והם עשו את כל הדרך לביטולה אשר נמצאת במקדוניה למנזר אליו הוא נשלח בידי הקומוניסטים.	And they went all the way to Bitola, in Macedonia, where he had been consigned to a monastery by the Communists.	I otišli su čak do Bitolja u Makedoniji, gde je on bio proteran od komunista.	In odšla sta do Bitole, kamor so ga pregnali komunisti.

מאוחר יותר, מטילדה ואונטון התיישבו, הביאו בת לעולם, והחלו לבנות משפחה. לרוע המזל מטילדה איבדה את אונטון בשנת 1982.	Afterwards, Matilda and Onton settled down, had a daughter, Edyta, and started their family, (although) unfortunately Matilda lost Oton in 1982.	Posle toga, Matilda i Oton su zasnovali svoju porodicu i dobili Kćer Editu. Nažalost Matilda je izgubila Oton-a 1982 godine.	Potem se je Matildi in Otonu rodila hći Edita. Matilda je, na žalost, Otona izgubila leta 1982.
ואמא שלנו נכנסה לשנות ה-90 שלה בשיבה טובה, בדיוק כדי להספיק לחזור לביתה השלם (המשוחזר) ברח גוספדאר יבנובה.	And our mother lived well into her 90s, just long enough to (greet the moment when her house on Gospodar Jovaniva Street was finally restituted) get back her entire house on Gospodar Jovanova Street.	Naša majka je imala devedeset godina kada je dočekala da joj njena kuća u ulici Gospodar Jovanovoj srećom bude restituisana.	Najina mama je imela devetdeset let, ko je končno dočakala denacionalizaciju njene hiše v Gospodar Jovanovi.
ואני? לא יכולתי לוותר על השם אשר נתן לי האב טומפיי. אני הגעתי אליו בתור רחל אבל בגלל שהוא קרא לי ברדה, אני החלטתי לשמור אותו אחרי הכל, הוא נתן לי יותר משם הוא נתן לי חיים.	And me? I could not give up the name Father Tumpej had given me. I came to him as Rahel but because he called me Breda, I decided to keep it—after all, he gave me more than just a name—he gave me a life.	Ja nisam mogla da odustanem od imena koje mi je dao otac Tumpej. Došla sam kod njega kao Rahela ali kako me je on zvao Breda, odlučila sam da zadržim to ime - on mi j dao više nego samo ime - dao mi je život.	In jaz? Nisem se mogla posloviti od imena, ki mi ga je dal oče Tumpej. K njemu sem prišla kot Rahela, a ker me je on klical Breda, sem se odločila, da obdržim to ime, dal mi je več kot le ime - dal mi je življenje.
ומה עשיתי עם החיים הללו? התחתנתי עם ברניסלב סימנוביץ	And what have I done with that life? I married Branislav Simonovic in 1958 ,	A šta sam ja uradila sa životom? Udala sam se za Branislava	In kaj se naredila s podarjenim življenjem? Leta 1958 sem se

בשנת 1958,	and	Simonovića 1958 i	poročila z Branislavom Simonovićem in
ונולדה לנו בת, סימונידה, ו....	we had a daughter, Simonida , and..	dobila sam kćer Simonidu...	dobila hči Simonido...
לקראת שנת 1960, האב טומפיי חזר לבלגרד ואני נפגשתי איתו בכדי להעביר לו כסף לא בשבילו, כמובן אבל ידעתי שתמיד יש מישהו אשר זקוק לעזרתו.	By the 1960s, Father Tumpej had returned to Belgrade and I would meet him to give him money—not for him, of course—but I knew that there was always someone he needed to help.	'960 otac Tumpej se vratio u Beograd, mi smo se viđali, pomagala sam mu novcem – ne za njega naravno – ali znala sam da mu je uvek potreban za druge.	Leta 1960 se je oče Tumpej vrnil v Beograd, videvali smo se, pomagala sem mu z denarjem – ne zanj, seveda – saj sem vedela, da ga vedno potrebuje za druge.
(ועוד משהו) העצה אשר נתן לי האב טומפיי. אני יכולה לומר בכנות, הקשבתי לעצתו ואני מאוד שמחה על כך Put the photo above of Tumpej as an old man into her hands, and then change it to the photo you see there	(And something else—) That advice Father Tumpej had given me. Well, I can honestly say that I took his advice and that I am very happy because of that	Onaj savet koji mi je dao otac Tumpej prihvatila sam i mogu da kažem da sam zbog toga beskrajno srećna.	In tisti nasvet, ki mi ga je dal Oče Tumpej? Sprejela sem ga in lahko rečem, da sem zato brezmejno srečna.
The words above are Breda's last words—the rest should be just in captions while we watch the video of her singing—but as she sings, we show the black and white photos of her various roles... Captions while we see Breda			

in various roles			
ברדה קאלף הפכה להיות אחת מזמרות המצו סופרן האופראיות המפורסמות בסרביה.	Breda Kalef became one of Serbia's most famous opera mezzo sopranos	Breda Kalef postala je jedna od najpoznatijih meco-soprana Srbije	Breda Kalef je postala ena najbolj znanih srbskih mezosopranistk.
היא שרה את יבגני אוניגין בתל אביב	She sang in Onegin in Tel Aviv	Pevala je u Onjeginu u Tel Avivu,	Pela je v Onjeginu v Tel Avivu,
הופיעה עם פלסידו דומינגו	Performed with Placido Domingo	nastupala sa Placidom Domingom,	nastopala s Placidom Domingom,
ופרנקו קוראלי	And Franco Corelli	Frankom Korelijem.	in Francom Corellijem
בתור כרמן בבלגרד ובתל אביב ובערים נוספות....	As Carmen in Belgrade and Tel Aviv ...and in other cities...	Bila je Karmen u Beogradu i Tel Avivu. ...I u drugim gradovima...	Kot Karmen je pela v Beogradu in Tel Avivu ... in v drugih mestih...
זמן קצר לאחר שהאב טומפיי נפטר בשנת 1974, ברדה קאלף הבטיחה לעצמה שהיא תכבד את זכרו של האב טומפיי	Shortly after Father Tumpej died in 1974, Breda Kalef promised herself that she would honor Father Tumpej	Otac Tumpej umro je '974 ali Breda Kalef je znala da ima još jedno obećanje da održi, obećanje koje je zadala sebi – da će sve učiniti da otac Tumpej od jevrejskog naroda dobije najveće priznanje.	Kamlu po smrti očeta Tumpeja leta 1974 si je Breda obljubila, da bo naredila vse, da oče Tumpej dobi najviše priznanje judovskega naroda.
ברדה כתבה למוזיאון השואה הישראלי יד ושם, וביקשה להעניק לאב טומפיי אות הוקרה כחסיד אומות העולם	Breda wrote to Israel's Holocaust Museum, Yad Vashem, asking that Father Tumpej be awarded a Righteous Gentile Award	Breda se obratila Jad Vašem-u, muzeju Holokausta u Izraelu, sa svojom pričom i molbom da se ocu Tumpeju dodeli medalja pravednika medju nacijama	Breda je pisala v Muzej holokavsta v Yad Vashem, predstavila svojo zgotbo in prošnjo, da bi Očetu Tumpeju podelili odličje pravičnika med

			narodi...
מעמד מיוחד זה ניתן לאלו אשר סיכנו את חייהם בכדי להציל יהודים בזמן השואה.	—a special award given only to those who risked their lives to save Jews during the Holocaust.	– posebno priznanje koje se daje onima koji su rizikovali život kako bi spasili jevreje tokom Holokausta.	...posebno priznanje tistim, ki so tvegali svoja življenja, da bi rešili Jude med holokavstom.
זמן לא ארוך לאחר מכן, ברדה ומטילדה קיבלו תשובה האב טומפיי יקבל את האות.	Not long after, Breda—and Matilda—received word—Father Tumpej would receive his award.	Ne zadugo posle toga Breda i Matilda dobile su vest – Otac Tumpej će dobiti ovu nagradu.	Kmalu zatem sta Breda in Matilda prejeli vest, da bo Očetu Tupmeju odličje podeljeno.
Fade back out to that photo of Breda holding the picture			

Chapter one: The Kalefs of Belgrade פרק ראשון: הקאליפים מבלגרד	Prvo poglavje: Kalefi iz Beograda
Chapter two: Our Serbian Jewish world פרק שני: העולם היהודי הסרבי שלנו	Drugo poglavje: Naš srbski judovski svet
Chapter three: When hell came to Belgrade פרש שלישי: כשהגיהנום הגיע לבלגרד	Tretje poglavje: Pekel v Beogradu
Chapter four: Starting over פרק רביעי: להתחיל מחדש	Četrto poglavje: Nov začetek
Breda Kalef became one of Serbia`s most famous opera mezzo sopranos	Breda Kalef je postala ena najbolj znanih srbskih mezosopranistk
She sang in Eugen Onegin in Tel Aviv	Pela je v Onjeginu v Tel Avivu

She performed with Placido Domingo	Nastopala je s Placidom Domingom
and Franco Corelli	in Francom Corellijem
Shortly after Father Tumpej died in 1974, Breda Kalef promised herself that she would honor Father Tumpej,	Kamlu po smrti Očeta Tumpeja leta 1974 si je Breda obljubila, da bo naredila vse, da oče Tumpej dobi najvišje priznanje judovskega naroda.
Breda wrote to Israel's Holocaust Museum, Yad Vashem, asking that Father Tumpej be awarded a Righteous Gentile Award - a special award given only to those who risked their lives to save Jews during the Holocaust.	Pisala je v Muzej holokavsta v Yad Vashem, predstavila svojo zgodbo in prošnjo, da bi Očetu Tumpeju podelili odličje pravičnika med narodi – posebno priznanje tistim, ki so tvegali svoja življenja, da bi rešili Jude med holokavstom.

Not long after, Breda and Matilda received word that Father Tumpej would receive his award.	Kmalu zatem sta Breda in Matilda prejeli vest, da bo Očetu Tupmeju odličje podeljeno.
Aunt Lenka	Teta Lenka
Uncle Jakov	Stric Jakov
Belgrade during the war	Beograd med vojno
Belgrade, 1944 CREDITS:	Beograd, 1944
	Film

A film by WOLFGANG ELS	WOLFGANGA ELSA
Script by EDWARD SEROTTA	Scenarij EDWARD SEROTTA
Matilda spoken by SEKA SABLÍĆ	Matilda SEKA SABLÍĆ
Names: Isak, Marko, Lenka, Josip, Maci, Rahela, Matilda, Breda	Imena: Isak, Marko, Lenka, Josip, Maci, Rahela, Matilda, Breda
Narrator NEBOJŠA LJUBIŠIĆ	Bere NEBOJŠA LJUBIŠIĆ

Breda spoken by ĐURĐIJA CVETIĆ	Breda ĐURĐIJA CVETIĆ
Directed by STEFAN SABLJIĆ	Režija STEFAN SABLJIĆ
Music by STEFAN SABLJIĆ	Glasba STEFAN SABLJIĆ
Aria from Orfeo ed Euridice, by Gluck National Opera Company, Belgrade	Gluckova Arija iz Orfeja in Euridike, Beograjska Opera
Sound Design by WOLFGANG ELS	Zvok WOLFGANG ELS

Project Manager JUGOSLAV RAKITA	Vodja projekta JUGOSLAV RAKITA
Interviews with Matilda Kalef RACHEL CHANIN	Intervjuji z Matildo Kalef RACHEL CHANIN
Photo Credits JEWISH MUSEUM, Belgrade BEIT HATFUTSOT MUSEUM, Tel Aviv CENTROPA archive Breda and Matilda Kalef's private collections	Fotografsko gradivo Judovski muzej, Beograd MUZEJ BEIT HATFUTSOT, Tel Aviv Arhiv CENTROPA Osebna zbirka Brede in Matilde Kalef
copyright © CENTROPA 2011	Vse pravice pridržane © CENTROPA 2011

--	--